

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

MESEČNI PRILOG "SOKOLSKO SELO"

**Čuvajte
Jugoslaviju!**

POD NAJVIŠIM POKROVITELJSTVOM NJ. VEL. KRALJA PETRA II

Pokrajinski slet severnih župa Saveza SKJ u Subotici

Proglas sletskog odbora

Braćo i sestre!

Severne župe Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije priređuju u Subotici na dan 9, 28, 29 i 30 juna o. g. pokrajinski slet. U našoj beloj Subotici, na severnom brani naše otadžbine, u godini još žive nam svetarodne žalosti, a pod krtom mareljske tragedije, veliki pokrajinski sokolski slet biće snažno zračenje svetih lepoti Jugoslavije kroz naše Sokolstvo. Pokrajinski sokolski slet biće pobednički trubač svesnih i pouzdanih jugoslovenskih sokolskih vrsta, boraca za nedeljivu, netaknutu celinu naše zemlje u sadašnjim granicama Jugoslavije.

Ovde, na severnoj granici Jugoslavija i Jugoslavije, zapošleni svojim mirnim stvaralačkim radom, a u isto vreme spremni da u svakom času private borbu i odbiju svaki napad na svoj zdravi život, Jugosloveni, svrstanji

u neodoljive redove sokolskih zatočnika, žele i hoće da pokažu, da i Sever naše zemlje jugoslovenski misli i oseća, u neprikošnovenom sastavu celokupnog našeg državnog i jugoslovenskog života.

Na severu naše otadžbine Sokolstvo severnih župa, kao živi granični bedem, pokazaće, da je iz duboko uzoranih brazda, plodnih i širokih narodnih njiva, niklo plodonosno seme, koje su vekovima sejali i svojom krvljukalevali znani i neznani narodni sejači.

Kroz zbijene sokolske redove odjeknuće na sve strane glas jugoslovenske narodne duše, da u pitanju jugoslovenskog naroda, živi samo jedna narodna misao i jedno narodno osećanje.

Zdravo!

Predsednik Sletskog odbora:
Dr. Ignat Pavlas, s.r.

Raspored sletskih dana

24. marta: sadjenje Slovenske lipe u Subotici uz sudelovanje delegata Saveza SKJ, delegata svih obavezних severnih sokolskih župa kao i delegata svih društava župe Novi Sad;

8. aprila: naraštajna takmičenja;

9. aprila: pokusi za javnu vežbu i javna vežba dece, naraštaja i srednjekolske omladine; povorka;

10. aprila: izleti;

27. aprila: propisano savezno takmičenje za članove i članice te za članove sokolskih četa;

Saradnja između Bugara i Jugoslovena

Već prve međusobne veze između bugarskih Junaka i jugoslovenskih Sokola pokazali su koliko imamo zajedničkoga u našim nastojanjima i u našem radu. Vrlo je malo vremena od tega, što smo s braćom Junacima povezani u Savezu slovenskog Sokolstva, a već očajamo, kako se s objiju stranama nastoji za što jačim zbljenjem i zajedničkim radom. Da ojačamo tu želju i da čim pre pristupimo tome željenom pozitivnom radu, to je naša najveća briga. Bugarska junaka organizacija bila je donckle reformirana tek zadnjih godina i možemo da kažemo, da je tek na početku svog sokolskog puta. Pogledamo li pobliže njen unutarnji ustroj, odnosno pogledamo li uspehe koji su postignuti na tom putu, moramo do zaključka, da će naš zajednički rad biti samo na korist razvijanja sokolsko-junačke misli među braćom Bugarima.

Ove godine imaju braća bugarski Junaci svoj kongres, saveznu glavnu skupštinu, u Staroj Zagori, a meseca jula pak svoj svejunački slet u Sofiji. Prvi put će ove godine biti na nijihovom kongresu ne samo zastupnici Saveza slovenskog Sokolstva kao i delegati pojedinih sokolskih saveza, već i odaslanstvo jugoslovenskog Sokolstva, kao najbližeg nijihovog suseda. Već se je više puta naglašavalo da bi bilo od koristi za tehnički razvoj, kada bi braća iz bugarskih junakačkih društava dolazili u naše prednjačke tečajeve, prosvetne škole i na druge priredbe organizacionog značaja, kao što su n. pr. sastanci izvestitelja za sokolске čete, štampe i t. d. Vremе je pak već da od reći predemo na delo. I baš glavna skupština u Staroj Zagori pružiće prilike, da se o tome porazgovore naši delegati s braćom iz vodstva bugarskog saveza Junaka. Malo iz nihovog kongresa biće i naša glavna godišnja skupština, koja će nato sve ono što se namerava zastalno i odobriti, i tako stvoriti čvrst temelj za sve daljnje uzajamne veze u unutrašnjem i vanjskom zajedničkom našem životu. Tačno je Savez danas u stanju da primi u svaku školu i svaki tečaj, na svakom takmičenje i t. d. Određen broj braće Junaka, da se i oni priuče na rad, koji

ih čeka u velikom organizovanju vlastitog saveza kod kuće. Naša će im potroši u tom pogledu biti uvek bratska i nesebična, kao što to zahteva od nas slovenska sokolska misao.

Pred vratima je konačno i njihov savezni slet. Ukoliko smo upućeni, namerava na taj slet u Sofiju da pohrli mnogo jugoslovenskih Sokola, a društvo Ljubljanski Sokol n. pr. već je odlučilo na svojoj začinjenoj skupštini da učestvuje na tom sletu u punom broju. Eto opet prilike za zajedničke manifestacije i zajednički nastup, i to na nijihovom sletu, pred očima javnosti iz Sofije i ostalih gradova i krajeva Bugarske. Zar ne bi bilo umereno da tada nastupi i veće odelenje jugoslovenskih Sokola s posebnom telovježbenom točkom i da tako pokaže svoj rad? Baš prigodom toga sleta imaćemo izvanrednu priliku da se porazgovorimo i o daljinjem skupnom unutarnjem, tihom radu u narodu. Već smo zadnji put naglasili, da smatramo ovogodišnji slet braće Junaka u Sofiji kao neki kamen medaš u radu braće Junaka među narodom. Po prvi put će, valjda, doći tom prilikom u Sofiju i članovi junakačkih četa. Dobro bi bilo, kada bi i mi s naše strane poslali u Sofiju sokolske čete iz onih župa, koje su najbliže. Ako želimo zajednički rad, moramo to da učinimo.

Poznato nam je nadalje, da su braća Junaci u teškom položaju prema nekom drugim sportskim organizacijama. Ove organizacije žele da umanjuju značenje bugarskih Junaka u telesnom i moralnom uzgoju bugarskog naroda. Ali istog trenutka kada su stupili u slovensko sokolsko kolo i u celini prihvatali Tiršev program kao svoj vlastiti, nijihovo je značenje kudikamo poskocielo. S time je postala i naša dužnost veća, jer smo i mi dužni da braću Junake potpomažemo u izvođenju tog nijihovog programa. U prvom redu treba tome da posluže uzajamne veze u prosvetnim školama u prosvetnom pravcu, uzgoj velikog broja prednjaka i prednjakinja u prednjačkim tečajevima i t. d. Uzajamno izmenjivanje sokolskih radenika u tom smislu dalo bi najbolje uspehe.

Ali, brat Stefan, u članku pod tim naslovom u 11 broju »Sokolskog glasnika« od 8. o. m. poveo polemikom s jednim mojim člankom, odnosno s pasusom tog članka, u kome je bilo rečeno ovo: »Ipak, pri svemu tome treba se držati toga, da onaj, koji stoji u političkom životu u prvim redovima, da taj nema da zauzima vidnje mesta u Sokolstvu, i obratno.« Taj pasus nalazi se u članku »Zadaće Sokolstva u sadašnjosti«, koji je izšao u »Sokolskom glasniku« od 20. februara o. g. signiran mojim imenom. Za taj pasus pak ne mogu preuzeti punu odgovornost, što je taj članak bio napisan i dostavljen uredništvu lista na slovenačkom te je dotični pasus u originalnom konceptu glasio: »Vendor veljav pri tem smernica: kdor stoji u političnom življenu u prvih vratih, nai ne zavzema vidnega mesta u Sokolstvu — in pa narobe!« Taj članak je br. urednik »Sokolskog glasnika« sam redigovao na srpsko-hrvatski (brat urednik će mi to potvrditi) — [Tačno je! Op. ur.]. I tako je članak u »Sokolskom glasniku« izšao za nijansu drugačiji, nego je bio u originalu, jer »smernica... nai ne zavzema« ima ipak za nijansu drugačiji smisao nego reči »nema da zauzima«. Dakle, za »inkriminisanje pasus moram da podelim odgovornost s bratom urednikom »Sokolskog glasnika«: ja — jer sam taj članak inspirisao, a on — br. urednik — jer mu je dao ponešto drugačiju nijansu.

Ali bez obzira na to, da je u posmenutom članku u »Sokolskom glasniku« dotični pasus, s kojim polemizuje br. Ad. Štefan, ponešto drugačiji nijansiran, nego li su bila moja izvadnja u originalnom konceptu, ipak je u biti njegov smisao pogoden, nai: nije oportuno, da bi lica, koja zauzimaju eksponirana mesta politici, zauzimala važniju funkciju u Sokolstvu — i obratno. Protiv toga je br. Ad. Štefan izneo svoja izvadnja, kojima je bio »zaključak, da je upravo protivno od citiranog stanovišta potrebno da naši najbolji Sokoli ulaze i u političku arenu, i da tamo budu, u najmanju ruku regulativi...« (Potvrdio M. K.)

Protiv načelnih izvadnja br. Štefana nema prigovora. Ali imam utisak, da br. Štefan — baš iz načelnih razloga — ni sam nije hteo da ide do skrajnih konsekvenca, koje bi morale kulminirati u traženju: da eksponirani Sokoli budu na eksponiranim politič-

kim mestima! Sam je izneo smernicu, da Sokoli u političkom životu budu »u najmanju ruku regulativi«. I to takođe neka bude dosta, jer teorija je jedno — a praksa pak drugo.

Zamislimo n. pr. obratan slučaj: dva starešine sokolskih župa narodni su poslanici; jedan je u vladinoj većini, drugi u opoziciji. Ne isključujem mogućnost, da bi u političkim stvarima znali apstrahirati Sokolstvo te se slagati u stvarima, u kojima bi možda bio u pitanju sklad sa sokolskim načelima. Ipak držim, da treba računati sa čovečjom slabšću, koja bi mogla da političke sporove unesu čak i u sokolske redove, ili ako ne to, a ono bar Sokolstvo kao takvo staviti u čudno svetlo. Treba računati takođe i s mogućnošću, da razne političke skupine počinju greške. Ako bi eksponirano sokolsko lice zauzimalo u takvoj političkoj skupini eksponirano mesto, odmah bi se našli Sokolstvo ne baš naklonjeni elementi, koji bi rekli: »Eto, eksponiran Sokol — pa je učinio to i to! Takvi su Sokoli, takvo je Sokolstvo!...« I tako napred. Već te navedene mogućnosti moraju dovesti do spoznaje, da se Sokolstvo ne može biti oportuno eksponirati se u političkoj areni, a istodobno zauzimati u sokolskoj organizaciji kakvo vodeće mesto. Neopportunit zauzimanja eksponiranog mesta u politici i istodobno vodećeg mesta u Sokolstvu priznali su mnogi dobri Sokoli sa svojim držanjem. Kada se je n. pr. br. dr. Lj. Pivko, koji je bio starešina br. Sokolske župe Mačvibor, odlučio prvi put da stupi u borbu za poslanički mandat, odložio je funkciju župskog starešine. Ili: nedavno se u Češkoslovačkoj Republiki povela kampanja protiv br. dr. Bukovskog, starešine Češkoslovačke obce sokolske, tobože da je nameravao prilikom parlamentarnih izbora da se kandiduje za narodnog poslanika. Br. dr. Bukovski je odlučno odbio takvu insinuaciju, izjavivši, da ne namerava te da također nikada nije nameravao kandidirati, i —ako se ne varam — obećao je valjda čak i nagradu onome, koji mu dokaze, da pripada ili da je bilo kada pripadao kakvoj političkoj stranci.

Takav stav, čini mi se, da je za Sokolstvo najopportuniji. Barem mu ne može da škodi, ako oni, koji u Sokolstvu zauzimaju bilo kakvo vodeće mesto, budu pošli tim primerom.

Dr. M. K.

U svojoj skromnoj kući u Ljubljani, u predelu Trnovo, sklopio je prema večeri 8. o. m. za uvek svoje oči brat Ivan Vrhovnik, župnik parohije Trnovo u miru, u 81 godini svoga života.

osobito u slučajevima, ako društvo ima više četa te mora da učestvuje na svakoj glavnoj skupštini. U upravu čete neka se imenuje takođe još i proslavljeni načelnica (ako četa ima i članice, koje su ispod 26 godina), statističara i po potrebi druge funkcionare, koje ima društvo. — Ako se već ukaže potreba da se četi dade odobrenje za otuđenje njene imovine, neka to odobrenje daje uprava matičnog društva, a ne uprava župe. U pravilniku neka se objasni takođe i to, kada četa može da postane društvo. Neka se u pravilniku tačnije odredi dužnosti čete u pogledu gospodarskog napretka. Neka se u pravilnik unesu takođe i razna takmičenja, kao takmičenje kosaca, žetlica i t. d. U § 14 neka se tačno odredi dužnosti i drugih četnih funkcionera.

4) U društvenom prosvetnom odoboru neka budu takođe i sledeći funkcioneri, ako ih društvo ima: četni referent, pretsednik pozorišnog otseka, referent za trezvenost i štednju. Pravilnik nadalje neka predviđa, da je dužnost svakog prosvetnog odbora sačuvati početkom godine detaljan nacrt rada za celu godinu.

5) U sokolskim domovima ne može se zabraniti točenje alkoholnih pića, jer veliki deo sokolskih jedinica mora da se brine takođe i za svoju materijalnu stranu. Ali zato pak neka se odredi, da svaka zavala, na kojoj se toče alkoholna pića, sme trajati najdalje do 22 sati.

6) Ako župa n. pr. ima preko 90 sokolskih jedinica i usled toga ne može se voditi nad njima potreban nadzor i brig, bilo bi u interesu stvari da se izvestan deo župske kompetencije prenesu na upravu okružja, koje bi imalo da se sastoji od: okružnog župskog referenta, okružnog načelnika i načelnice i njihovih zamena, odnosno zamena, zatim prosvetar, četnog referenta i tajnika.

7) Mnoge jedinice u pokrajini predaju u svrhu svog materijalnog poboljšanja pozorišne prestave, usled čega je potreban dobar odnosni pravilnik, koji bi predviđao takođe i od strane Saveza, odnosno župe, kontrolu, kakva se dramska dela smiju a kakva ne smiju izvoditi na sokolskim pozorištima.

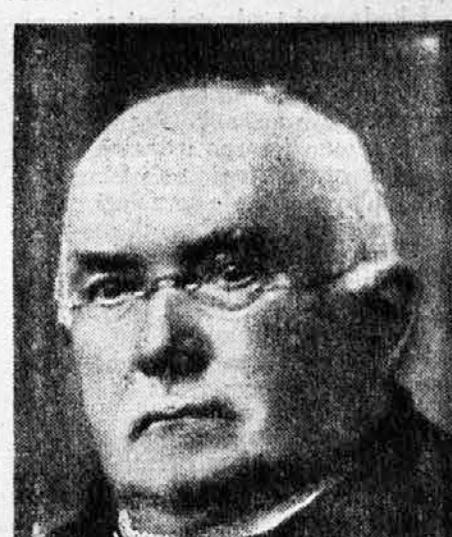
8) Neka se tačnije propisu dužnosti društvenih socijalnih referenata.

Pušenjak R.

Uspomeni jednog narodnog svećenika

† Ivan Vrhovnik

U svojoj skromnoj kući u Ljubljani, u predelu Trnovo, sklopio je prema večeri 8. o. m. za uvek svoje oči brat Ivan Vrhovnik, župnik parohije Trnovo u miru, u 81 godini svoga života.

Preko dana bio je još živo raspoložen — kao i uvek — a kada je sunce zašlo za goru, po poslednji put zaigralo je njegovo srce i njegov se život — posvećen crkvi i narodu — zatim ugasio, da se preseli u večni sjaj mira i blaženstva; s Bogom u duši u carstvo bogje preminuo je naš dobar, verni i plemeniti brat Ivan.

I silna lipa, koju je usadio i gajio sam u svome vrtu uz svoju kućicu, zasumlja je u noć, koja se spušta, svome vrtlaru oproštajnu pesmu, dirljivu, pesmu njegove slovenske duše, koja je

(Nastavak na str. 2)

SLOVENSKO SOKOLSTVO

Najveće društvo u Slovačkoj je Bratislava I.

U Bratislavi, glavnom gradu Slovačke, deluje danas već pet sokolskih društava. Najveće i najstarije društvo među njima je Bratislava I. Ovo društvo spada među najjače jedinice ČOS, a među slovačkim društavima stoji na prvom mestu. Ono broji 1189 članova i 526 članica, ima vlastiti dom i letnje vežbalište na desnom bregu Dunava kao i zemljište za taborovanje. Svoj vlastiti dom postao mu je pretesan i mora da se poslužuje još s jednom školskom vežbaonicom, da bi tako moglo da udovolji redovnom tehničkom radu. I ove godine izabran je starostom br. dr. Ivanek, načelnikom br. Bakal, načelnicom s. Huskova i prosveretom br. Kopaček.

Iz delovanja zagranične župe ČOS

Zagranična župa ČOS održala je svoju godišnju glavnu skupštinu 10 marta u Pragu. Na toj se skupštini viđelo od kolikog je značenja ova župa za českoslovačke iseljenike. Župa broj 40 jedinica, među kojima su nekoje vrlo stare, a koje su proslavile već lepe jubileje svog rada. Matično društvo svih zagraničnih društava je Sokolsko društvo u Drezdenu; ono u Parizu je proslavilo 60-godišnj. svog rada, u Berlinu 40-godišnjicu, Londonu 30-godišnjicu i t. d. Najveće uspehe imala je Zagranična župa u Vulinji, u Poljskoj, gde boravi oko 40.000 Čehoslovača, koji su učlanjeni u oko 20 sokolskih društava. Ova su društva udružena u posebno okružje.

Zanimivo takmičenje

Nekoja českoslovačka društva takmice se u tome, koliko će koje od njih imati više aktivnih vežbača i vežbačica. O tome čitamo skoro u svakom

(Nastavak s 1 stranice)

s tako visoko plamenim žarom gorela u dubokoj, iskrenoj i bratskoj ljubavi prema svemu slovenskom rodu.

Naš pokojni brat Ivan kročio je stopama velikog vladike Štrossmajera, koji mu je bio uzorom kao svećenik i kao rodoljub. I kada god bi pala reč o njemu, o tom velikom duhu u dakovačkoj katedrali, br. Vrhovniku orosilo bi se muževno oko od oduševljenja i poštovanja. Tako duboko bio je prožet idejama, koje su rodile reči i dela tog odličnog crkvenog dostojanstvenika, da također i kod njega nije mogla idea slovenske bratske ljubavi drugamo nego u suzu oduševljenja, u reč i delo.

Imao sam prilike da stupim u krug njegovih intimnijih znanaca pred dobiti 30 godina, kada me je u svojoj župskoj crkvi vezao s drugaricom moga života. Naše srećanje bilo je doduše retko, jer je mene život vodio po svetu, a je on u refek toku svog svećeničkog života bivao među svojim odanim mužljanima. Ali zato je bio za mene toliko veći užitak, kada mi se pružila mogućnost da s njim govorim ili kada bi dobio od njega pismo u raznim prigodama, kada je osećao potrebu da mi se javi.

I kada god i gde god mi se je po kazala njegova duša, osetio sam u njoj one iste vrline i kreplosti, koje su tvorele njegovo duhovno bogatstvo i koje su ga privele u naš sokolski krug, gde je oduševljeno i verno ustrajao za sve vreme ustanavljenja Sokolskog društva Ljubljana II, koje se nalazi na području nekadašnje Vrhovnikove parohije. Od toga je već punih 25 godina. I kada su vitlali oko nas i najteži vi hori, brat Vrhovnik bio je sasvim naš. On je tražio u dobromu dobro, u lepo-mu lepo, u velikome velikom, u plemenitom plemenitu — i jer je sve to našao u sokolskoj misli, pridružio nam se i ostao naš do konca svojih dana. Zato su također udarali često i na nj, ali ga nisu pokolebali i uništili, jer je bio u sebi čist, silan i junačan, jer je idealno povezivao u lepoti svoje duše ljubav prema Bogu i prema narodu.

Pred 50 godina položio je brat Vrhovnik idejni temelj narodno-odbrambenom društvu Sv. Cirila i Metoda, koje je svojim blagotvornim delovanjem spasilo na tisuće naše dece u otudemom kraju, osobito na severu i na zapadu današnjih državnih granica. Družbu Sv. Cirila i Metoda podupiralo je on svim svojim silama, moralno i materijalno, i uvek se je nalazio u prvim redovima njenih boraca i idejnih voda.

U tisini svog pripristog i skromnog života on je služio također i znanosti, te je kao istoričar stekao i puno priznanje. On je crepo iz naše prošlosti snagu duhovne svežine i jasnih pogleda u veličinu davnih vremena, da je tako mogao još samostalnije i zanosnije da proze u budućnost moći i slave Slovenskog. Njegova naučna dela nižu se

broju »Sokolskog vjestnika«. Zanimivo je n. pr. da ima društvo Hotjebor prečno 106 vežbača, što je u srazmeru s brojem stanovništva tog mesta 1.65 posto; malo društvo u selu Tinec ima od 650 stanovnika i 30 vežbača t. j. 4.95 posto. Društva prijavljuju svoje statističke rezultate listu ČOS, koji ih redovito objavljuje. — Ovo ne bi ni nama stielito.

Sitne vesti iz českoslovačkog Sokolstva

Za berlinsku olimpijadu biće prvo izbirno takmičenje 4 aprila u Pragu u Tirševu domu.

Već smo svojevremeno izvestili, da je natečaj za što bolji osnov novog svečanog ženskog sokolskog kroja završio nepovoljno, i da je naročito odbor odlučio, da se rok za podnašanje nacrtu preduži. Kako izvezavaju, primljeno je još 47 načeta, između kojih su dva okupljena.

Urednica »Čvjetelke«, stručnog lista načelnštva ČOS za ženski telesni uzgoj, je za ovu poslovnu godinu selektivno odabrala Tereziju Pehlatovu, članicu ženskog načelnštva ČOS. List izlazi mesечно kao prilog »Sokolskog vjestnika«.

Od kako je Soko na Višegradu podigao svoj dom, broj vežbača naglo raste. Tako je u prošloj godini vežbalo 200 članova, 161 članica, 73 naraštajke, 103 naraštajke, 260 muške dece, 297 ženske dece. Društvo broji 34 prednjaka i 27 prednjakinja. Društvo je uređeno i lepo letnje vežbalište kraj sokolskog doma.

Radna nedelja Moravsko-šleske župe održana je 3 marta u Moravskoj-Ostravi. Tom se je prilikom sakupilo preko 450 sokolskih načelnika, načelnica i prosvetara, kojima je najpre održao zanimivo predavanje br. dr. Karl Vajgner iz Praga, a nato su učesnici tog zabora imali svoje sastanke, na kojima su raspravljali o svim pitanjima sokolskog rada za tkuću godinu.

u impozantnom broju, i trebaće vrsne sile da ih obuhvati i poveže u preglednu celinu.

Teško mi je, što me također i ovo- ga časa odvode dužnosti od tihog razmišljanja o njegovom blagotvornom životu, te tako ne mogu da bratu Ivanu Vrhovniku poklonim onoliko bratske pažnje, koliko bi to htelo moje srce, koje se je bolno stisnulo njegovom smrću. I zato polažem samo ovaj bledi prikaz njegovog punog i visoko moralnog i vrednog života na njegov sveči grob.

I nad tim grobom izričem svoju želju: Da bi bili Tebi jednaki, brate Ivane Vrhovniku, ponosno uzdignuti u lepoti i istini i do zadnjeg daha i u radinu ljubavi odani svojoj otadžbinu!

E. L. Gangl

Sokolska radio-predavanja

RADIO-STANICA BEOGRAD

Sledeća sokolska radio-predavanja:

dne 17 marta predaje brat Deduš Vladimir, Varaždin, o temi: »Sokolstvo i Slovenstvo« (popodnevno).

dne 21 marta predaje brat Bulatović Mašan, Kragujevac, o temi: »Sokolstvo i narodnoj pjesmi i jugoslovenskoj kulturi« (večernje);

dne 28 marta predaje brat Čaćić D. Radomir, Beograd, o temi: »Rano detinjstvo, telesno vaspitanje i Sokolstvo« (večernje);

dne 4 aprila predaje sestra Janković Ljubica, Beograd, o temi: »Narodne igre i Sokolstvo« (večernje);

dne 7 aprila predaje brat Tratar Marjan, Trebinje, o temi: »Moje uspomene na sokolsku braću iz Južne Srbije« (popodnevno);

dne 11 aprila predaje br. Njemić Dančenko, Prag, o temi: »O Slovensku i Slovenima« (večernje);

dne 18 aprila predaje br. Tabaković dr. Aleksandar, Novi Sad, o temi: »Sokolstvo u javnom životu« (večernje).

U buduće večernja predavanja Beogradske radio-stanice održavajuće se svakoga četvrtka od 18.55 do 19.15 časova, a ne kao ranije od 19.10 do 19.30.

Popodnevna predavanja i nadalje se održavaju svake prve i treće nedelje u mesecu od 15.15 do 15.30 časova.

RADIO-STANICA LJUBLJANA

Sledeća sokolska radio predavanja:

dne 20 marta predaje brat Verij Švajgar, Ljubljana, o temi: »Kritički pregled porasta sokolskog članstva u poslednjih pet godina«;

dne 27 marta predaje brat Franjo Lubej, Ljubljana, o temi: »Sokolske vesti«.

Sokolska radio-predavanja preko Radio-stanice Ljubljana održavaju se svake srede od 19 do 19.20 časova.

IZ SAVEZASKI

GLEDE TRAŽENJA OTSUŠTVA ZA UČITELJE I UČITELJICE U SVRHU DRŽANJA PREDNJAČKIH TEČAJEVA

Svim bratskim sokolskim župama!

Ministarstvo za fiz. vaspitanje naroda, svojim aktom O br. 7807/34 izvestilo nas, da je od Ministarstva prosvete, odeljenje za osnovnu nastavu, primilo akt sledeće doslovne sadržine:

»Mnoga sokolska društva se svakodnevno obraćaju ovom Ministarstvu, moleći da se odobri višednevno otsustvo učiteljica i učiteljaca osnovnih škola radi posećivanja sokolskih prednjačkih tečajeva, i to u vremenu kada je u školama najozbiljniji rad i kada bi učiteljska otsutnost od škole veoma stetila uticala na nastavu.

Da se u buduće ne bi oko ovog pitanja razvijala prepiska, molimo da se preporuči svima sokolskim društvima, da tečajeve održavaju za vreme godišnjeg raspusta, uskršnjeg ili velikog školskog održanja, i da se u buduće sa svojim traženjima ne obraćaju neposredno Ministarstvu prosvete, već preko Saveza i Ministarstva fiz. vasp. naroda, koje će uvek da dade potreban predlog i mišljenje.«

Prednje se saopštava znanja i ravnjanja radi svima bratskim župama može ih da o tome izveste sve br. jedinice, da se u tečajevima, u koje misle da pozivaju braću i sestre učitelje i učiteljice, upravljaju prema predlogu Ministarstva prosvete, kako ne bi nastava triptela zbog otsustva učitelja ili učiteljice.

Beograd 12 marta 1935.

Zdravo!

Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije

Tajnik: I zam. starešine:
A. Brozović, s. r. E. Gangl, s. r.

KRONIKA

† Mihajlo Pupin. Dne 12 o. m. umro je na svom imanju, nedaleko od Nju Jorka, Mihajlo Pupin, jedan od naših najvećih naučenjaka i stručnjaka na polju elektrike. Veliki pokojnik i naučenjak svetskog glasa bio je redovni profesor Kolumbijskog univer-

teta gde je svojim radom nadaleko pronočio glas svoje domovine i svog naroda. Pokojni M. Pupin rođio se 1857 u banatskom selu Idvor. Nižu gimnaziju učio je u Pančevu, a nato je prešao na školovanje u Prag. U svojoj 15 godini oputovao je u Ameriku, gde je obavljao razne poslove od običnog tvorničkog radnika do delovode. Njegov talent i jaka volja krčili su mu put u život; posećivao je razne večernje tečajeve i svršio napokon gimnaziju i univerzitet. Pošto je bio jedan od najboljih studenata Kolumbijskog univerziteta, taj ga je univerzitet nakon diplomiranja poslao kao svoj pitomcu u Evropu, gde je studirao fiziku u Kembridžu, Berlinu i Parizu. Doktorirao je u Berlinu 1891 godine. U praznicima posetio je i svoju otadžbinu, koju nije zaboravio nikada u svom životu sve do poslednjeg daha. Naročito je ljubio i poštovao svoju majku, koja je bila uzor majke, pobožne žene i savetnice svog ljubljenog sina. Nakon povratka iz Berlina postao je profesor Kolumbijskog univerziteta, što je ostao sve do poslednjih godina. Nebroj im njegovih dela na polju elektrotehnike i elektrotehnike, a golem je broj njegovih pronalazaka. Pored Nikole Tesle on je naš najugledniji i najpoznatiji čovek u inostranstvu. Na

mirovnoj konferenci učinio je ogromnih usluga našoj nacionalnoj stvari te je svojim ličnim vezama s najodličnijim predstvincima Amerike i intervencijom kod pokojnog predsednika Vilsona spasio našoj otadžbini takozvani bledsko-bohinjski predsednik. U čitavom svetu poznata je i njegova krasno pisana autobiografija, koja nosi naziv »Od pastira do izumitelja«. Za svoje velike zasluge bio je odlikovan najvišim odličjima naše države kao i raznih drugih država. Bio je član raznih najuglednijih naučnih akademija. Iako je dugi niz godina, već od svog detinjstva, živeo među stranim narodom pokoj. Pupin ostao veran sin svoje domovine. Naročito se je brinuo za svoje rodno selo Idvor, kojemu je podigao iz svojih sredstava veliki Prosvetni dom Mihaila Pupina. Neka je većita slava Mihailu Pupinu, velikom sinu našeg naroda!

25 godišnjica smrti Antona Medveda. Dne 12 o. m. navršilo se je 25 godina od smrti slovenačkog pesnika i dramatika Antona Medveda, koji je umro kao župnik na Turjaku u svojoj 41 godini. Rodom je bio iz Kamnika. Nakon svršene gimnazije stupio je u semenište. Već u svojim mlađim godinama pokazao je velik pesnički dar. Niz godina saradivo je u tadanjem najjačem slovenačkom literarnom listu »Ljubljanski Zvon«; izdalo je i nekoliko zbirki svojih pesama. Teške prilike, u kojima je živeo kao svećenik, onemogućile su veći razmah njegovog talenta. Poznat je i kao dramatik. Osobitno su poznate njegove drame i istrijiske drame: »Viljem Ostrovrh«, »Kacianar«, »Za pravdo in srce«, »Na odru življena« i t. d.

† Dr. Karel Hilar. U Pragu je umro prošlog tedna najistaknutiji savremeniji češki redatelj i dramaturg dr. Karel Hilar, šef drame Narodnog pozorišta u Pragu. Pokojnik rođio se novembar 1885 u Sudomjeržicama. Nakon srednje škole posvetio se klasičkoj filologiji, što ga je dovelo do proučavanja starog grčkog i rimskog pozorišta; to ga je i približilo pozornici. Svoj književni rad započeo je kao eseist. Od 1903 god.

dalje izdavao je Modernu biblioteku, u kojoj je izašlo na češkom jeziku mnogo odličnih dela iz francuske, engleske i nemačke literature. Kao referent, kritičar i eseista pokazao je svoje poznavanje pozornice naročito kao saradnik revije »Djavidlo«. Svoje čuvane eseje o pozorištu izdao je 1915 u zasebnoj knjižici pod naslovom »Djavidloj promenadi«. Svoju pozorišnu karjeru počeo je kao tajnik Gradske pozorišta na Vinogradima, gde je ubrzo postao vodeći faktor, režiser i direktor drame, koju je podigao na zavidnu visinu. Po odlasku Kvapića iz Narodnog pozorišta došao je 1921 na njegovo mesto Hilar, koji je da čitavom radu u tom pozorištu posve nov moderan pravac.

ROSIJA - FONSIER • društvo za osiguranje i reosiguranje • Beograd

vačkom priredila je 23 febr. uspelu akademiju.

Ova četa od svoga osnivanja, od neupne godine dana, priredila je dve uspele akademije.

Ugledajući se na ovu četu na putu su osnivanja još dve čete u ovom sredu i to: u Var. Peckoj, opštine Carinsk, i u Gornjoj Bukovici.

Zupa Bjelovar

LOZAN. — Priredba. Dana 3 III o. g. održala je naša četa svoju prvu ovogodišnju priredbu, koja se sastojala od vežbi i nekoliko manjih pozorišnih komadova.

Sve tačke su bile skladno izvedene. Program je uvežbao zamenik načelnika brat Kereš Ivan.

Priredbu su posetili meštani u lepotu broju.

Na koncu je starešina čete br. Feđir Ivan pozdravio prisutne i zahvalio im na posetu.

PREDAVAC. — Glavna skupština Sokolska četa Predavac održala je svoju glavnu skupštinu dne 3 februara o. g. Kao delegat od strane matičnog Sokolskog društva Bjelovar prisustvovan je br. N. Vuković. — Skupštinu je otvorio br. N. Radmilović. Primljeni su izveštaji pojedinih funkcionera i izabrana je nova uprava, a staroj je upravi podeljena razrešnica. U novu upravu

izabrana su sledeća braća: starešina br. N. Radmilović, zamenik starešine br. F. Hegeduš st., tajnik br. Stj. Bjelovarac, blagajnik br. S. Čubelić, načelnik br. Stj. Tomanek, proverat br. S. Majcen, revizor: F. Seljanac i D. Kralabek.

Na skupštini je održao lep govor br. N. Vuković pozivajući braću i za sledeću godinu na složen rad. Brat starešina zahvalio se na poverenju članovima i obećaje, da će i dalje učiniti sve što mu bude moguće za korist Sokolstva.

TROJEGLAVA. — Glavna skupština. Naša četa održala je svoju III glavnu skupštinu 17 II 1935 uz učeće celokupnog članstva i br. delegata četne maticе iz Dežanovca.

Skupštinu je otvorio br. starešina Fr. Bervida pozdravnim govorom. Nato je predao reč br. Dim. I. Momčiloviću, koji je komemorirao uspomenu na Višegorskog Kralja Aleksandra I Ujediniteљa, što je članstvo sašlo stoječki uz poklik: Slava Mu! Tad je pozdravio br. delegata, a zatim održao predavanje: Sokolstvo, moral i uzgoj tela. Nakon kratkog odmora podneo je br. Momčilović tajnički, načelnički i prosvetarski izveštaj, a br. V. Novotni blagajnički. Izveštaji su odobreni u celosti. Stara uprava dobila je razrešnicu i prešlo se na biranje nove uprave. Jednoglasno je izabrana stara uprava s nekim nadopunama.

Zupa Kragujevac

KRAGUJEVAC. — Župski prednjački tečajevi. Pošto su u svima jedinaca osceća veliki nedostatak prednjaka i zbog toga i jedinice ne mogu napredovati, to je župa priredila ustanove tri prednjačka tečaja. Prvi tečaj je bio za vode sokolskih četa. Tečaj je trajao 8 radnih dana sa 66 časova. Na tečaju je bilo 37 tečajaca, mahom seljaka. Tečajci su bili sve do kraja tečaja neobično pažljivi i marljivi. Program tečaja naročito je bio ureden prema prilikama na selu. S tehničke strane održano je 40 časova, a ostali su čas-

telništva i tehničkog odbora župe i članovi i članice prosvetnog odbora.

Za proljeće predviđen je tečaj za igre odbjoku, huzenu i košarku.

Rad u četama je u ovoj župi neobično dobar. Pojedine čete već se same upuštaju u razne priredbe. Tako posle uspale higijenske izložbe čete u Brnjici, priredila je četa u Subotici za čete društva Svilajnac, higijensku izložbu s utakmicom u negovanju dece i u čistoći kuće i dvorišta. Interesovanje za ovu priredbu bilo je veliko. Najveću zaslugu za ovu priredbu ima br. Dugonjić Mijo, učitelj i načelnik čete u Subotici. Izložba je trajala 4 dana. Pored izložbe držana su razna predavanja s propagandnim filmovima, koje je pozajmio s aparatom Drž. higijenski zavod. Otvaranju izložbe prisutni su bili od strane Saveza, brat dr. Dragić, za Drž. higijenski zavod dr. Vukasović, za Savez zdravstvenih zadruga dr. Igrošanac, za matično društvo Svilajnac br. Draškoci, starešina, i za župu referent za čete br. Derencin, koji je prisutnog četama društva Svilajnac održao konferenciju, na kojoj je učestvovalo oko 400 članova.

J. P.

JAGODINA. — Glavna skupština. Ovdašnje Sokolsko društvo održalo je ovih dana svoju XIII redovnu godišnju skupštinu pred velikim brojem članstva.

Skupština je stavila u zadatku noj upravi da u ovoj godini podigne svoj dom, pošto su za to obvezedena sva potrebna sredstva: novac i zemljište.

Pošto su primljeni svi izveštaji društvenih funkcionera: tajnika, blagajnika, prosvetara, statističara i referenta za sokol, čete — skupština je izabrala sledeće upravu: starešina br. Strahinja Damjanjanović, zamenici starešine braća Milutin Jevtić i Đorđe Vasić; tajnik br. Lazar T. Petrović, prosvetar br. Savo Toholj, načelnik br. Branko Lazić, zamenici načelnika br. Velimir Čosić i Svetolik Vučković; načelnica s. Milka Stojanović, zamenica s. Desanka Reznerović; blagajnik br. Kosta Nenković, statističar br. Mileta Grujić, gospodar br. Kuzman Pušić, referent za sokolske čete br. Dura Mrvaljević, referent za vojnu nastavu br. Rajica Jakovljević.

Pored ovih lica u upravu je izabran još oko 30 videnih građana, koji su sa svojim dosadašnjim radom dokazali, da im Sokolstvo leži na srecu i da će u budućnosti raditi na njegovom širenju i napretku.

S ove skupštine upućen je pozdravni telegram Savezu Sokola Kraljevine Jugoslavije.

RUDNIK SISEVAC. — Glavna skupština. Redovna godišnja skupština našeg društva održana je 17 februara t. g. u osnovnoj školi. Skupština je otvorio starešina br. Vlado Uratarić. Prema izveštajima pojedinih funkcionera moglo se videti, da je ovo društvo imalo priličnoga uspeha u 1934 g. Iako je društvo ušlo u drugu godinu od svoga osnivanja osnovalo je tehnički otsek, prosvetni odbor, pozorišni otsek, glazbeni otsek i smučarski otsek u toku rada od 16 meseci.

Skupština je primila izveštaje pojedinih funkcionera i predložila župi Kragujevac za 1935 g. sledeće upravu: starešina Uratarić Vlado, potstarešina Ninković Milan, prosvetar Đoković Duka, načelnik Mrkalj Petar, načelnica Stanković Radmila, tajnik Šćepančić Ferdo, statističar Nikolić Dragoljub, gospodar Veljić Dimitrije, zdrav. referent dr. Kilman Jakov i 7 članova uprave sa 7 zamenika.

Zupa Kranj

KRANJ. — Župni prosvetni dan. Sokolska župa Kranj priređa mjeseca marca vaskršnja leta prosvetni dan s velikim koncertom, na katerem sodeluje već sokolskih pevskeh zborov in orkestrov posamezno in s skupnim nastupom. Letošnji prosvetni dan se bo vršil v nedeljo, dne 17. marta t. l. u Kranju. Dopoldne je sklican zbor društvenih in četnih prosvetarjev, ob enem pa bodo zbori vadili za popoldanski skupni nastup. Popoldne ob 15. uri je koncert, ki ima sledeći spored:

Pozdravne besede župnega starešine u prosvetarja brata Špicarja Jakoba.

A. Fakin: Novo leto; A. Fakin: Zeleni Jurij; J. Vrhovski: Pod kopinom — Mladinski zbor Glasbene šole, Kranj (br. A. Fakin).

E. Adamić: Zapoščena — Moški zbor Radovljica (br. A. Kobentari).

E. Adamić: Sonce sije, zeleni livač; V. Mirk: Jurjeva — Ženski zbor s spremljevanjem klavirja, Kranj (br. A. Fakin).

M. Vilhar: Zaroka; A. Nedvěd: Ljubezen in pomlad — Moški zbor, Stražišče (br. V. Kerčić).

E. Adamić: Uspavanka; K. Adamić: Ples kralja Matjaža — Mešani zbor, Kranj (br. A. Fakin).

Z. Prelovec: Nageljni rdeči; Z. Prelovec: Sedem si rož... — Moški zbor, Škofja Loka (br. Babič).

W. V. Wallace: Maritana. Uvertura. Orkester, Kranj (br. A. Fakin).

P. Križkovska: Utopljenka — Moški zbor, Kranj (br. A. Fakin).

E. Adamić: Krešovala tri devojke; St. Mokranjac: X. rukovet; A. Medved:

Popotnikova pesem — Mešani zbor, Radovljica (br. A. Kobentari).

D. R. Schwab: Slanica; J. Kocjančič: Slovo; A. Hribar: Planinska — Moški zbor, Podbreze (br. V. Lapajnar).

Sv. Paščan: Sokolski pozdrav. — Skupni mešani zbori.

E. Adamić: Budnica. — Skupni mešani zbori in orkestri (br. A. Fakin, klavir koncertantno s. Nika Fakinova).

Najveće zanimanje bo brezvorno vzbudila E. Adamićeva »Budnica«, ki jo je skladatelj zložil za mešani zbor in orkester na Golarjeve besede in posvetil gorenjskim sokolskim prosvetarjem. Ta skladba se bo izvajala prvič in bo dala koncertu poseben poudarek in slavnostno obeležje.

Koncert bo oddajala ljubljanska radio postaja.

BLED. — Masarykova proslava. Sokol in Jugoslovensko-českoslovaška liga priredila u soboto, 16. t. m. proslava 85. letnice predsjednika Č. S. R. T. G. Masaryka u Sokolskom domu. Proslava prične ob 20. uri z nastupom soredom: 1. »Kde domov můj«, poški zbor. 2. »Nad Tatram sa blýsko«, izvaja godba na pihala »Mlino«. 3. Predavanje o T. G. Masaryku, predava ga Čermák-Lukánnova. 4. »Kraćnica predsjednika Masaryka«, izvaja Sokolski orkester. 5. »Poem« od Zdenka Fibicha, violina solo s spremljevanjem klavirja. 6. Dvočak: »Humoreska«, sokolski orkester. 7. Državna himna, godba na pihala »Mlino«. 8. »Hej Slovani« in 9. Čehoslovaški legijonarji — temelj čehoslov. armade, predavanje s sklopčinimi slikama.

BLED. — Vprizoritev »Dve neveste«. V nedeljo 24. II. in 10. III. so dilektantje sokolskega dramatičnega odseka priredili Golarjevo veseloigr »Dve neveste«. Obisk je bil zelo dober. Igra je bila dobro naštudirana in publiko jo izkazala s frenetičnim aplavzom igralcem svoje odobravanje.

Zupa Ljubljana

LJUBLJANA. — Masarykova proslava. Dne 6. t. m. je bila proslava br. T. G. Masaryka, predsednika Českoslovaške republike, ki se jo priredila vsa ljubljanska sokolska društva v društvenem domu Sokola I Tabor. Velika in okusno okrašena sokolska dvorana se je dokaj napolnila s sokolskimi pričadniki in ostalimi gosti, ki so med njimi bili zastopnik bana Dravskih novin, inspektor br. dr. Breznik, zastopnik komandanta divizijske polkovnik Jovanović, župan ljubljanski br. Vladimir Ravnhar, českoslovaški konzul br. inž. Ševčík, I. zam. starešina SSKJ br. Gangl z načelnikom br. Ambrožičem in z več članov savezne uprave, predsednik J.-Č. lige br. dr. Starčević, ter mnogi odlični gostje. Razbaljena nad odrom so visele jugoslovenske in českoslovaške trobojnice ter prezidentova slika, pod njo pa so se razvrstili praporčaki ljubljanskih društav v krojih s svojimi praporji.

Svečanost je otvoril pevski zbor »Grafika«, ki je odlično zapel pod vodstvom prof. Gröbminga Paščanov. »Sokolski pozdrav«, nakar je pozdravljal prisotne župni starosta br. dr. Pipenbacher, ki je v krajšem nagovoru obrazložil pomen Masarykovega jubileja tudi za nas Jugoslove ter predložil brižljivo pozdravljajočo v skromnem lesenu domu, svoje novake in s tem razveselile male bratce in sestrice. Saj je med našo deco mnogo takih, ki nimajo niti najpotrebenje. Poskrbele so tudi, da noben deček pred vsako telovadno uro kruh. S pohvalo pozdravljamo ta prepotreben korak; marsikje leži po hišah zavrnjena obleka v napotke, na drugi strani pa zmrzne revna deca. Hvala vsem, ki so nam s čimerkoli pomagali!

V nedeljo, 24. februarja je priredil dramatični odsek Ganglovo dramsko »Sin«, v režiji br. Berginca, ki je prav lepo uspela.

LJUBLJANA III. — Naj povem že takoj v začetku, da stopa naše Sokolsko društvo Ljubljana III letos v 5. letu svojega obstoja, Kratke je ta čas, pa vendar dovolj dolg, da more oni, ki mu je pripadal že takoreč ob zibeljih, da zavoljijo vse predložiti župni glavnemu sklenjenju, da se predlaže župni sklenjenje, v izvirovem ponovno brat Lojze Vrhovec kot župni načelnik, kot njegova namestnika pa br. Zalokar in br. Polič, za župno načelnstvo pa s. Mica Keržetova, za njeni namestnici pa s. Vazacova in s. Lukeževa.

CERKNICA. — Socialni odsek. Meseca februarja so sestre tukajšnjega društva ustavile socialni odsec, češči, kar namen je, pomagati revni sokolski deči. Požirvalne sestre so hodile od hiše do hiše, s hvalenjem vzele nogavice, ponočeno obleko ali čevlje, splošno vse. Vse to so največ same preuredile deci primočrno, spleteli tudi nekaj novega in s tem razveselile male bratce in sestrice. Saj je med našo deco mnogo takih, ki nimajo niti najpotrebenje. Poskrbele so tudi, da noben deček pred vsako telovadno uro kruh. S pohvalo pozdravljamo ta prepotreben korak; marsikje leži po hišah zavrnjena obleka v napotke, na drugi strani pa zmrzne revna deca. Hvala vsem, ki so nam s čimerkoli pomagali!

Vsa uprava in še posebno PZ se zaveda, da nas ob tem malem jubileju čaka povečane naloge. Na inicijativu br. načelnika, ki je uvidel, da društvo s sedanjim številom prednjakov, ne bo moglo več shajati — saj se je telovadče članstvo povzpelo do števila 350, je PZ sklenil prirediti društven prednjački tečaj v obliki prednjačkih ur, ki se vrše 1 krat tedensko in se ga udeležujejo vsi prednjaci in tudi več drugih članov in članice. Sodelujejo domaći predavatelji pa tudi bratje od Župe so nam obljubili pomoč, in si zato društvo od tečaja obeta mnogo uspeha. V ostalem ima PZ za bodoče leto vse polno načrtov in baš sedaj se vsi oddelki pravidno pripravljajo na društveno akademijo, ki se bo vršila sredi aprila.

Seveda tudi prosvetni odbor zelo pridno dela. Eden najagilnejših prosvetnih odsekov pa je gotovo godbeni odsek, ki se po enoletnem obstoju lahko postavi, da v njem sodeluje že 25 godbenikov in se je v tem kratkem času povzpel do zadovoljivega umetniškega nivoja; pod smotrenim vodstvom bo gotovo tako številčno kot tudi kvalitativno napredoval. V nemu se tudi že zbira material za bodoči lutkovni oder, zanj bodo pripravili od odra do lutk v kulis, vse doma. Poslovati bo začel na jesen in si od njega obeta društvo obilo vzgojnih korist. Tudi dramski odsek se je zoper osnoval, da se dostojno pripravi na čas, ko se bomo preselili v novo šolo, kjer bo imelo dru-

Župski tečaj za vode sokolskih četa Župe Kragujevac

Drugi tečaj prireden je za članove društava i trajao je 16 dana sa 128 časova. Na tečaju je bilo 19 članica i 14 članica. Pohvalno je da su na tečaju poslala kandidate baš ona društva koja najviše oskuđevaju u prednjacima. Pohvalno je i to što su na te

Sokolske zastave i pribor

načinovoljniti kod

J. Hafner.**Ljubljana, Prisojna ulica**

43-2

Novi ilustrirani katalog rasposlat je ovih dana. Ako ga zabunom niste primili, molim, tražite ga odmah!

štvo na razpolago velik oder, ki ga je sedaj že 2 leti zelo pogrešalo. Poleg vsega tega skrbi prosvetni odbor za redne govore pred vrstami in obljubila tudi nekaj sklopičnih predavanj.

Da ni jezdni odsek med zadnjimi misljam ni treba pripominjati — ti so najbolj podjetni, večina se jih udeležuje meddruštenega jezdnega tečaja, vsi pa že misijo kako bodo v bodočem letu organizirali čim več propagandnih izletov in se udeležili tudi zleta br. Junakov v Sofiji.

Spričo tolikšnega člana v odsekih pa seveda tudi upravni odbor ne drži križem rok, ker ve, da bo treba krepko zavihati rokave, ko se bo društvo selilo v nove prostore. Pa prepričan sem, da se bodo vsi ti načrti spričo preizkušene delavnosti članov uprave in pod vodstvom zaslужnega staroste br. Danila Šaplja uresničili v polni meri in bom mogel, ko bo društvo že v novih prostorih povedati o njegovem delu in uspehih pri vzgoji Bežigradske mladine še kaj več. — Z. V.

LJUBLJANA I TABOR. Prednjaški zbor našega društva je sklenil pritegniti v okvir telovadbe nov pri-pomoček — masažo. Samostojni tečaj, ki je obranaval ta predmet in je bil dosedaj edini tovrstni po naših društvih, se je vršil v dneh 13., 22. in 25. marca pod vodstvom brata dr. Minara. Predavatelj je obdelal masažo najprej teoretično, kjer je predvsem utemeljil njen potrebo in njen vpliv na posamezne skupine mišic. V praktičnem delu, ki je bil ločeno za brate in sestre, pa so udeleženci po predhodnem navodilu brata predavatelja sami poizkušali različne načine masaže.

Tečaj, ki je bil namenjen predvsem članom prednjaškega zabora, je dosegel popolnoma svoj namen, saj je pokazal, da vlada za masažo veliko zanimanje in da nam je v telovadbi neobhodno potrebna, ačo hočemo res vsestransko skrbeti za svoje telo.

Ob zaključku tečaja se je brat načelnik zahvalil bratu dr. Minaru za njegov trud in ga prosil, da se v kratkem ponovno odzove povabilu in priredi prepotrebna predavanja o masaži tudi za širši krog bratov in sester.

MEDVODE. — Smučarska tekma. Smučarski odsek našega društva je predelil v nedeljo, dne 10. februarja t. l. smučarsko tekmo s startom in ciljem na Čerenu poleg Medvod. Proga za člane je peljala preko Seničice po romantičnih hribih do Žlebov pod sv. Marjetico in nazaj skozi gozd na Čeren.

Kot prvi so startali člani na proggi 12 km, in po številu 12 tekmovalcev. Na cilj jih je prispelo 9. Prvo mesto med člani je zasedel brat Karel Nasič v času 56 minut 16 sek., II. mesto brat Srebot Žarko v času 1 ure 37 sek., III. mesto brat Bajkovič Ciril v času 1 ure 1 min. 18 sek.

Tako za njimi so startali naraščajniki na proggi 6 km in po številu 7. Na cilj jih je prispelo 6. Prvo mesto med naraščajniki je zasedel naraščajnik Karel Franc v času 21 minut 23 sek., II. mesto Smid Karel v času 22 minut 32 sek., III. mesto Tramte Ludvik v času 22 minut 35 sek.

Med njimi je startalo tudi nekaj dece, katere se je na proggi 4 km obnesla tudi prav zadovoljivo.

NOVASELA PRI KOČEVJU. — Prosvetno delo v 1934. letu, P. O. se je v edinicah konstituiralo dne 12. januarja pr. l. V glavnem se P. O. ni bistveno izpremenil. Po smrti br. Curga Antona, ki je vršil funkcijo izvestnika za narodno prosveto, je prevzel to funkcijo br. Prešeren Dolfe, za njim br. Žagar Jože in naposled s. Klemenčič Julija. Po odhodu knjižničarja br. Zdravič Jožeta je bil kooptiran brat Glad Matija.

P. O. je imel 12 rednih in 1 izredno sejo. Obisk sej je bil odličen.

Vse predavanje je bilo 21. Snov predavanj je bila zelo raznovrstna. Predavali so izključno člani naše edinice. Pri vseh predavanjih je bilo navzočih skupno 400 članov in članic, 137 m. in ž. naraščaja, 397 m. in ž. deci in 109 ostalih poslušalcev. Skupno je bilo navzočih 1043 poslušalcev.

Govorov pred vrsto je bilo za vse oddelke 37 in to jih je imel br. načelnik Klarič 10, a br. Prešeren 27. Pri vseh je bilo navzočih 1005 poslušalcev. (201 član-ic), 78 m. in ž. nar., 426 m. in ž. deci in 300 drugih. Vse knjig je 228. V l. 1934 se je knjižnica pomnožila za 66 novih knjig. Vse leto je bilo 414 čitateljev, ki je prebralo 515 knjig.

Edinica je imela 2 proslavi (Rapsalska pogodba in 1. decembarska svečana seja).

Dramski odsek je vprizoril Prešernovo kmetsko žaloigrino v 3. dejanjih »Sence«, katero je edinica tudi ponovila.

Prosvetna šola za novo članstvo se je vrnila, ob prilikah, ko se je bližal

1. december. Uspeh je bil izredno dober. Predaval sta brata Kajfež in Prešeren.

Mladinski pevski odsek je imel 16 pevskih vaj. Gojila se je predvsem narodna pesem. Odsek sta vodili sestri Prešeren in Klemenčičeva.

Tudi sokolski tisk, ki ga je razširjeval br. Prešeren je zavzel prav zadovoljne uspehe.

Zbirka letakov šteje 38 izvodov.

V edinicah se je vpeljal tudi poučevščine. Poučevala je s. Vykopilova Mařenka. Poset in uspeh je bil prav lep.

Proračun za l. 1934 je znašal za P. O. 246 Din 50 p., katerega se je izrabilo. Za l. 1935. je predviden proračun 432 Din 50 p.

Edinica je pripredila tudi božičnico z darili, ki jih je naklonila kralj. bankska uprava. Obdarovanih je bilo 54 otrok.

RIBNICA. — Predavanje o naših manjšinah. V nedeljo, dne 24. februarja 1935. ob 11. uri dopoldne je pripredil odsek za predavanja tukajšnjega Sokolskega društva, pod vodstvom brata Hermana Kmeta, predavanje o naših narodnih manjšinah.

Predaval je predavatelj Z. K. D. dr. Vrčon, ki je žel za svoja izvajanja navdušeno pohvalo.

Obisk je bil za naše razmere še jaka dober, vendar pa ne tak, kakor bi želeli.

V zadnjem času opažamo sploh posebno živahno delavnost v našem društvu. Vrše se priprave za gledališko predstavo in spomladanski koncert. Imamo tudi svoj zvočni kino, ki pa nikdar ni tako obiskan kakor gledališke predstave, vzrok je pač v tem, da ljudstvo ne razume nemških in celo angleških filmov, igre v domačem jeziku in domačega življenja pa jim uga-jajo.

UNEC - RAKEK. — Glavna skupščina. Na glavni skupščini 13. jan. t. l. izvoljenje uprava se je na svoji prvi seji sestavila sledče: br. Šuštaršič Jože, starosta in prosvetar, br. Vovoda Janko, podstarosta, br. Pirc Jože, načelnik br. Kogej Davorin, nam. načelnika br. Raner Matilda, načelnica s. Zore Zorka, nam. načelnice br. Česen Ivan, tajnik, br. Kenič Andrej, blagajnik br. Puc Andrej, statističar br. Bombač Ivan, gospodar br. Volk Viktor, knjižničar. Nova uprava je soglasno dobrila načrt delovanja za l. 1935, o katerem je podal izčerno poročilo br. starosta. Glavna skrb bo v tekočem letu posvečena sokolski vzgoji te-lovadečega članstva. S predavanji se

bo pričelo takoj. Posebna pozornost bo posvečena deci in naraščaju. Posebni predlogi so bili sprejeti za sanacijo društvenih dolgov predvsem brezobrestnega posojila. V načrtu je tudi prevideno, da se bo vse rabimo garde-robo za telovadec in 1. sobo poleg odra. Z dobro voljo in vztrajnostjo bo tudi mogoče uresničiti idejo razvijanja društvenega praporja. Uprava je pričela s delu z vso resnostjo in poziva k sodelovanju vse članstvo. Dra-matični odsek, ki ga tvori po večini telovadčeč članstvo, pripravlja v režiji br. Kogaja igro »Prababica«.

V nedeljo dne 17. t. m. je bilo prvo sokolsko predavanje za vse članstvo, po predavanju pa kratka zabava na filmska predstava za deco in na-rasčaj.

Župa Maribor

BELTINCI. — Glavna skupščina. Dne 10. II. 1935. se je vršil občni zbor našega Sokola ob navzočnosti župnega delegata br. Mihajla Dojčinovića in okrožnih delegatov br. Pertota, dr. Strniška in Niščevičera.

Br. starosta dr. Mirko Sesardič je po otvoritvenem pozdravu pozval vse članstvo, da počasti spomin ljubljene pokojnega kralja Aleksandra I. s trikratnimi »Slava« in zakliče našemu kralju Petru II. trikratni »Zdravo«.

Citanju savezne poslanice so sledila poročila posameznih funkcionarjev, iz katerih je razvidno delo v letu 1934.

Društvo šteje 59 članov, 41 članic, 10 m. n., 11 ž. n., 35 m. d. in 40 ž. d., skupno 196 pripadnikov. Društvo je imelo 11. II. 1934 telovadno akademijo, 24. VI. 1934 svoj domači javni nastop, 1. XII. zaprisega članstva in proslavo »Ujedinjenja«, 17. XII. je društvo vzdalo 2 spominski lipi kralju Aleksandru in kralju Petru II.

Društvo je sodelovalo pri 5 raznih nastopih in izletih. Ostalih prireditv je bilo v društvu 6 in 5 predavanj.

Društvo je imelo v letu 1934. 18.457 Din dohodkov in 14.232 Din 12 p izdatkov.

Nato sta poročala br. tajnik in tajnica. Br. župni delegat je imel na navzoč nagovor.

V novo društveno upravo so bili izvoljeni: starosta dr. Mirko Sesardič, podstarosta Conradi Leopold, načelnik Gruškovnjak Mihail, podnačelnik Čepesi Elemer, načelnica Kosovič Suza-na, podnačelnica Micka Balažič, tajnica Prešern Štefka, prosv. Medvešček Stanko, blagajnik I. Fujs Stefan, II.

Conradi Anica, gospodar I. Požar Vin-ko, II. Lutar Blaž, revizorji: Gumilar Franjo, Jericijo Marija ing. Klobočar Herman.

Odborniki: Brumen Martin in Rešek Franc. Socijal. referent: Hajdinjak Anton.

Po končanem dnevnem redu je br. starosta ponovno pozval članstvo k složnemu delu in zaključil občni zbor.

RUŠE. — Glavna skupščina. Letošnji občni zbor našega Sokola se je vršil dne 26. januara ob polnočtevni udeležbi članstva.

Skupščino je otvoril starosta br. Krejči, ki je pozdravil vse navzoče. Članstvo se je poklonilo spominu blagopokojnega Viteškega Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja, nakar je br. starosta prečital novozgodno savezno poslanico. Nato je podal kratek pregled vseh društvenih prireditv v minulem letu, ki jih je bilo skupno 30. Najvažnejše delo pa je bila akcija za sanacijo sokolskega doma, ki se je posrečila, tako da bo prešel sokolski dom v last društva.

Tajnik br. Sornik je poročal o internem delu društvene uprave. Število članstva se je povišalo za 15 članov, 2 članic in 17 dece. Društvo šteje 8 odškodkov, ki so vsi zelo delavni.

Prosvetarica s. Ungerjeva je poročala o delu svojega odseka, ki je potom predavanj širil sokolsko miselnost med članstvom. Vršil se je tudi matrinski dan.

Br. načelnik je poročal o tehničnem delu društva. Vežbalo je 8 kategorij v 17 vrstah. Članstvo se je udeležilo vseh izletov in nastopov v okoliši.

Društveni zdravnik je poročal, da je zdravje članstva in naraščaja odlično.

Za gledališki odsek je poročal br. T. Stani. Odsek je pripredil 4 predstave, ki so vse odlično uspele. Posebno velike uspehe beležijo prireditve na prostem.

Predsednik glazbenega odseka br. dr. Zorec je poročal, da je odsek imel samostojen koncert, ter da je sodeloval pri vseh prireditvah.

Za tamburaški odsek je poročal br. H. Bregant. Ta odsek se zelo dobro razvija, ter bo kmalu samostojno nastopil.

O delu smučarskega odseka je poročilo br. ing. Teržan. Odsek polaga posebno pažnjo na vzgojo mladine, ter beleži zelo lepe uspehe na raznih tekemah.

Predsednik mladinskega odseka br. Črnko poroča, da polaga odsek glavno pažnjo na mladinsko knjižnico ter zaznamuje pri svojem delu izpo-

sojanjem mladinskih knjig prav lepe uspehe.

Poročilo socialnega odseka je odpadlo, ker br. Bučar ni poslal svojega poročila ter se ni udeležil občnega zbor-a.

Za propagandni odsek poroča br. dr. Zorec. Delo tega odseka je težko, ker se mora boriti proti raznim potislicom glede Sokola. Razmere pa se vidno boljšajo.

Narodno obrambeni referat je postal br. ing. Teržan. Podal je pregled izvršenega dela.

Blagajnik br. Franjo Lamprecht je poročal, da izkazuje blagajnico 67.530 Din prometa, ter da dohodki krijejo izdatke.

Revizor br. Stani je poročal, da je pregled vse račune in našel vse v najlepšem redu.

Po poročilih se je oglašil k besedi župni delegat br. dr. Fornazarč ter je čestital društvu na lepih uspehib. Dal je smernice za bodoče delo. K tej točki se je oglašil k besedi tudi br. Zlatko Zej. Br. Koruza Albert je apeliral na obmejne postojanke, naj bi se vplejal stalni članski sestanki in debavitve v sploh vzgajalo družabnost med člani Sokola.

Br. starosta je poročal o samaciji sokolskega doma. Dolga je bilo 870.000 Din, od katerega pa bo prevzelo sokolsko društvo nase le 250.000 Din ostali denar je prišel iz drugih virov. Br. Lesjak se je zahvalil br. Krejčiju, za njegovo delo v korist sokolskega društva.

Odobri se proračun za leto 1935. ki predvideva 18.000 Din prejemkov in ravnateljico izdatkov.

Pri volitvah je bil izvoljen sledič občnor: starosta br. Krejči, poslovodječ starosta br. ing. Joško Teržan, njegov namestnik br. H. Pogačnik, načelnik br. Zlatko Zej, načelnica s. Koruza Dušica, prosvetar Jernej Črnko, tajnik br. Fr. Sornik, blagajnik Franjo Lamprecht, statistikar br. Adolf Dogenik, gospodar Ivan Dogenik, društveni zdravnik dr. A. Zorec, nar. obr. referent Albert Koruza. Odborniki: Tomo Stani, Hinko Bregant, Davorin Lesjak, Olga Skaza, Tilica Unger.

Po volitvah so se razdelile članstvu diplome